

De noodpen

Uw kind heeft een adrenaline auto-injector, een zgn. noodpen voorgeschreven gekregen. Hier leest u wat een noodpen is, hoe en wanneer u deze gebruikt en wat u daarna moet doen. In Nederland zijn er 2 merken noodpennen: JEXT®; EpiPen® Dit zijn wegwerppennen voor éénmalig gebruik tijdens een noodsituatie. In deze informatie gebruiken we verder het woord noodpen.

Wat is een noodpen?

Een noodpen ziet eruit als een dikke balpen met een verborgen naald. Het is een automatische injectiespuit (voor éénmalig gebruik) gevuld met een afgemeten hoeveelheid medicijn. Dit medicijn helpt snel wanneer uw kind een ernstige allergische reactie heeft (of voelt aankomen). Dit heet ook wel een anafylactische reactie of anafylaxis.

Wat is een anafylactische reactie?

Anafylaxie is een zeer heftige, plotselinge ernstige allergische reactie in het lichaam. Het lichaam reageert overgevoelig (allergisch) op bijvoorbeeld een voedingsmiddel, een geneesmiddel of een insectensteek. Deze reactie kan binnen enkele minuten tot een uur ontstaan nadat uw kind contact heeft gehad met de stof die deze reactie veroorzaakt en urenlang aanhouden. De verschijnselen treden op in verschillende organen; de ogen, de huid, het maag-darmkanaal en de longen, vaak in meerdere organen tegelijk. In het ergste geval kan de bloeddruk zover dalen dat iemand bewusteloos raakt. We spreken dan van anafylactische shock. Een anafylactische reactie is gevaarlijk en kan in het ergste geval dodelijk zijn.

Wat zijn de verschijnselen bij een anafylactische reactie?

- Jeuk, vaak met uitgebreide roodheid van de huid en galbulten;
- Zwelling, dikker worden van oogleden, lippen, keel, handen of elders;
- Maag-darmklachten: pijn, misselijkheid, braken, diarree;
- Ademhalingsproblemen: druk op de borst, piepende ademhaling, kortademigheid, hoesten, blauwe lippen, heesheid, moeite met praten en slikken;
- Duizeligheid, verminderd aanspreekbaar zijn, bewustzijnsverlies/ wegraken.

Wat moet u doen bij een anafylactische reactie?

Als uw kind last heeft van één of meerdere van bovenstaande verschijnselen, is het belangrijk snel te reageren. Bij een *geringe reactie*, dat wil zeggen wanneer uw kind *alleen last heeft van roodheid en jeuk*, kunt u afwachten of uw kind een antihistaminetablet of drankje geven, dit vermindert de allergische reactie. Als u twijfelt, kunt u het beste uit voorzorg naar een arts of naar de spoedeisende hulp gaan.

Bij een *heftige reactie* (als de reactie zich uitbreid buiten de huid) zoals zwelling van de keel of tong of bij kortademigheid of de neiging tot flauw vallen, moet u de noodpen direct gebruiken.

De noodpen biedt eerste hulp bij een noodsituatie, na gebruik dient u zo snel mogelijk uw arts of 112 te bellen.

Hoe werkt de noodpen?

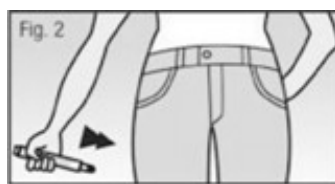
Het medicijn in de noodpen is adrenaline (of epinefrine). Dit is een stof die ook in het lichaam voorkomt en vrij komt bij acute stresssituaties zoals bij hevige schrikreactie of bij inspanning. De adrenaline zorgt ervoor dat de bloeddruk stijgt, het hart sneller klopt en de luchtwegen zich verwijderen. Na toediening zult u na 3-5 minuten het effect merken.

Hoe gebruikt u de noodpen?

Elke pen heeft twee kanten: aan de ene kant zit de naald en aan de andere kant zit de veiligheidsdop, die uit de pen getrokken moet worden, pas dan kan de naald aan de andere kant "afgaan". Elke pen is voorzien een duidelijke gebruiksaanwijzing. De vloeistof in de noodpen moet kleurloos en helder te zijn.

Pak de pen in de hand waarmee u schrijft met de duim dichtbij de veiligheidsdop. Verwijder de veiligheidsdop (figuur 1).

Als de veiligheidsdop weg is, moet u de naaldkant van de noodpen in één beweging *loodrecht stevig* op het bovenbeen duwen, eventueel dwars door de kleren heen, nooit in de billen spuiten! (figuur 2).

De naald schiet uit de pen in het been (een "klik" is hoorbaar/voelbaar) en moet daar 10 seconden blijven zitten zodat de adrenaline er uitgepompt kan worden. Dit gebeurt vanzelf (figuur 3). Hierna kunt u de naald er loodrecht uithalen. Na de injectie nog 10 seconden de plek masseren.

Zoek direct medische hulp nadat de noodpen is toegediend. Bel 112 en geef door dat het om een anafylactische reactie gaat.

De noodpen is een eerste hulp middel, een EHBO-middel (noodmiddel). Het heeft een snel, maar tijdelijk effect. Soms is het nodig een tweede dosis te geven. Ook al lijkt uw kind na gebruik van de pen hersteld te zijn, uw kind moet *altijd* door een arts worden beoordeeld en eventueel verder behandeld worden.

Heeft de noodpen bijwerkingen?

Soms treden bijwerkingen op zoals bijvoorbeeld hoofdpijn, zweten misselijkheid, rillerigheid, rusteloosheid of hartkloppingen.

Wat gebeurt er wanneer u voor uw kind de noodpen onterecht gebruikt?

Als u de noodpen onterecht gebruikt, dus zonder dat er sprake is van een anafylactische reactie, dan is dit meestal geen probleem. Dit kan leiden tot hartkloppingen gedurende een paar minuten of hoofdpijn (een gevoel alsof u hevig geschrokken bent).

Oefenen met een noodpen

Tijdens het consult op de polikliniek ontvangt u van ons een oefenpen. Dit is een pen die geen injectienaald bevatten. Het is belangrijk dat u en uw kind weten hoe en waarom u de noodpen moet gebruiken. Met de oefenpen kunnen u en uw kind veilig oefenen om er zo vertrouwd mee te raken zodat snel handelen mogelijk is. Ook voor de omgeving van uw kind is oefenen van groot belang en kunt u met de oefenpen instructies geven aan bijvoorbeeld sportclub, school, grootouders, familie, ouders van vriendjes /vriendinnetjes.

Bewaren

Bewaar de noodpen op kamertemperatuur in bijgeleverde koker/etui op een vaste plaats in huis. De EpiPen® noodpen is gevoelig voor direct zonlicht en/of extreme hitte of kou, bewaar hem niet in de koelkast of diepvries. De Jext® noodpen heeft geen speciale bewaarcondities.

Neem de noodpen altijd mee!

Het is nodig dat uw kind de noodpen *altijd* bij zich draagt. Een allergische reactie kan altijd zeer snel en onverwachts optreden. Leer de symptomen van anafylaxie heel goed zelf te herkennen. En zorg dat u precies weet wat u moet doen als het gebeurt. Ook zult u kenbaar moeten maken aan uw omgeving dat uw kind een hevige allergische reactie kan krijgen en daarom een noodpen bij zich heeft. De Stichting het Nederlands Anafylaxis Netwerk kan u hierin ondersteunen. Kijk voor informatie op www.anafylaxis.nl

Kijk voor meer informatie over anafylaxie op:

www.schoolenallergie.nl

www.voedselallergie.nl

Tips

1. Bewaar de noodpen op kamertemperatuur, zeker niet in extreme koude of warmte (niet in koelkast of vriezer!), op een vaste plaats in huis, in bijgeleverde koker/etui.
2. Het is belangrijk dat degene die de noodpen nodig heeft, de noodpen ook altijd bij zich draagt. U kunt uw kind een speciaal tasje geven voor de medicijnen.
3. Zorg ervoor dat de houdbaarheidsdatum van de noodpen niet is overschreden. Vervang de noodpen tijdig.
4. Noteer de houdbaarheidsdatum in de agenda of registreer de noodpen via internetsites, u ontvangt dan voordat de houdbaarheid verloopt een e-mail of SMS.
5. Ga goed voorbereid op vakantie. Controleer voordat u op vliegreis gaat wat de regels zijn bij de luchtvaartmaatschappij rond het meenemen van een noodpen.
6. Vraag bij uw huisarts of apotheker naar een medisch paspoort of SOS ketting.

7. Bel *altijd* 112 direct nadat de noodpen is gebruikt.
8. Evalueer met uw arts de anafylactische reactie. Ga samen na hoe dit heeft kunnen gebeuren en werk een plan uit om herhaling te voorkomen.

Contact

Heeft u nog vragen over het gebruik van de noodpen dan kunt u contact opnemen met Marga Damhuis, onze verpleegkundig consulent. U kunt haar op maandagochtend, woensdag en donderdag bereiken via het secretariaat van de poli kindergeneeskunde. Het telefoonnummer is 0513-685405. U kunt uw vraag ook stellen via MijnTjongerschans.

Grip op uw zorg via Mijntjongerschans

Mijntjongerschans.nl is het patiëntenportaal van ziekenhuis Tjongerschans. Dit portaal is bereikbaar voor alle patiënten die zijn ingeschreven bij Tjongerschans. Na het inloggen op www.mijntjongerschans.nl met DigiD met sms-verificatie of via de DigiD app heeft u toegang tot uw medische gegevens. U kunt hier ook afspraken maken, een vraag stellen, vragenlijsten invullen en uitslagen bekijken.

DISCLAIMER

Wij adviseren u bij uw bezoek aan de polikliniek en bij opname zo min mogelijk geld, sieraden, dure kleding en andere zaken van (emotionele) waarde mee te nemen naar het ziekenhuis. Het ziekenhuis aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade aan of verlies van dergelijke zaken.